

Gruppefrivillighed: *Unge Griber Sagen Sammen*

Evaluering af projekt Unge Griber Sagen Sammen ledet af Frivilligcenter Vesterbro/Kgs. Enghave/Valby og støttet af Tuborgfondet.

December 2023

Indhold

1.	Introduktion Resumé Projektets formål og baggrund Hvad er gruppefrivillighed? Eksempler på gruppefrivillighed	Side 03
2.	•Evalueringens overordnede resultater Hovedpointer fra evalueringen Aktører i projektet Projektets aktiviteter i tal	Side 13
3.	•Effekter i projektet Forandringsteori for projektets effektskabelse Overblik over effekter Opfyldelse af succeskriterier	Side 18
4.	•Virksomme mekanismer i projektet Virksomme mekanismer i gruppefrivillighed	Side 37
5.	•Læringspunkter og anbefalinger Fra læring til handling Gode råd til andre Risici og opmærksomhedspunkter i projektet	Side 39
6.	•Metode og datagrundlag •Kollaborativ evaluering med fokus på læring og virkning	Side 46

Introduktion

Her kan du læse om projektets formål, baggrund, hvad gruppefrivillighed er samt se eksempler på gruppefrivillighed fra forskellige byer

Implement Consulting Group

Resumé

Samlet set har projekt Unge Griber Sagen Sammen skabt betydelig effekt hos unge gennem metoden 'gruppefrivillighed'.

Igennem projektet er metoden 'gruppefrivillighed' blevet videreudviklet, afprøvet og udbredt til en ny gruppe af unge i 10. klasse, på erhvervsskoler eller FGU i nye lokale kontekster på tværs af landet.

I samarbejde med 8 frivilligcentre har projektet engageret 333 unge gennem gruppefrivillighed.

De unge har været frivillige i 32 foreninger og offentlige institutioner som Ældre Sagen, Ungdommens Røde Kors, Cykling uden Alder, plejecentre, bo- og aktivitetstilbud med flere.

Effekterne af gruppefrivillighed er dels, at de unge har fået meningsfulde oplevelser som aktive frivillige i lokale fællesskaber, og dels at de unge har fået nye handlerum, hvor de har styrket deres handlekraft ved oplevelsen af at bidrage og gøre en forskel.

På længere sigt indikerer evalueringen, at de unge i gruppefrivillighed ønsker at blive en del af det frivillige foreningsliv igen. Ydermere viser projektet, at de unge gennem deltagelse i gruppefrivillighed styrker deres videre færd i uddannelses- og jobsammenhænge.

93% af de unge i gruppefrivillighed oplever, at de er blevet en del af nye fællesskaber

88 % af de unge giver udtryk for, at de har fået en større tiltro til egne evner

9 ud af 10 unge beskriver, at det frivillige arbejde har styrket konkrete kompetencer

Knap 8 ud af 10 unge vurderer, at de kan bruge erfaringer fra gruppefrivillighed i uddannelse, job- eller praktiksøgning

Metoden i gruppefrivillighed med ungegruppen er virksom, når disse greb – eller virksomme mekanismer – er i brug:

- Dialog med de unge for at matche dem og frivilligopgaven, så der sikres en faglig kobling til de unges fokus og interesser i skolen
- Selvorganiserede teams der skaber gruppefællesskab i skolen med "dobbeltforpligtelse" for gruppen og fx en forening
- Skab tryghed ved at være frivillig og i opgaveløsningen gennem uforpligtende besøg og grundig oplæring
- Gruppefrivillighed foregår (hvis muligt og relevant) i skoletiden
- Undervisere på skolen bakker op om elevernes deltagelse og taler om frivillighed med eleverne
- Skolens ledelse, undervisere og besøgende fra fx frivilligcentre kommunikerer tydeligt om gruppefrivillighed – både som en mulighed for og en opfordring til de unge
- Inspirer unge med konkrete eksempler, hvor de unge møder andre unge og kan spejle sig
- Tydelig forventningsafstemning og klare rammer for at være frivillig i en gruppe med hensyn til frivilligopgaven, mødetider, god adfærd og samarbejde med andre.

Projektets formål

Formålet med projekt *Unge Griber Sagen Sammen* har været at videreudvikle og udbrede metoden 'gruppefrivillighed' til at engagere unge i frivillighed. Målet har været at unge i 10. klasse, på erhvervsskoler og FGU, gennem gruppefrivillighed, får mulighed for at udvikle sig og prøve sig selv af i lokale frivillige fællesskaber.

Frivilligcenter Vesterbro/Kgs. Enghave/Valby (FCV) har skabt projektet ud fra et ønske om at:

- Engagere flere unge med forskellige baggrunde og fra forskellige uddannelser i lokale frivillige fællesskaber.
- Udvikle metoden 'gruppefrivillighed' og afprøve konceptets skalérbarhed i forhold til andre lokalområder.

FCV har gennemført projektet i et tæt samarbejde med Frivillighuset Vindrosen i Esbjerg, De Frivilliges Hus i Viborg, Frivilligværket i Randers, Frivilligcenter Greve, Frivilligcenter Herlev, Bornholms Regionskommunes Frivillighedskonsulent og Frivilligcenter SR-Bistand på Nørrebro i København.

Med støtte fra Tuborgfondet har FCV startet projektet op i 2020.

Baggrund

Projektet er opstået på baggrund af en vision om, at flere unge skal kunne tage del i samfundets frivillige fællesskaber.

Udfordringen er, at der eksisterer en række barrierer for, at unge kommer i gang med at engagere sig frivilligt. Det har projektet ønsket at overkomme ved at videreudvikle på metoden om gruppefrivillighed. Barriererne omhandler bl.a. at:

- Unges frivillige engagement er faldende samtidig med, at unge, med et lavere uddannelsesniveau, i mindre omfang er frivillige, hvorfor det kunne antages, at kortere uddannelse er en barriere for at indgå i frivillighed.
- Unge og foreninger har ofte modsatrettede behov og ønsker. Mange unge kan ikke se sig selv som frivillige i de faste rammer med langstrakt tilknytning, som mange foreninger tilbyder. De unge efterspørger tidsafgrænsede og ad hoc-baserede former for frivillighed.
- Mange unge tilkendegiver, at de gerne vil være frivillige, men at de bare ikke bliver spurgt.

På den baggrund er projektets metodeudvikling således igangsat med fokus på at engagere unge fra 10. klasse, erhvervsskoler og FGU i gruppefrivillighed.

Hvad er gruppe- frivillighed?

Med afsæt i formålet og baggrundsanalysen har FCV udviklet metoden om gruppefrivillighed.

Metoden imødekommer på den ene side unges behov for fleksibilitet og korterevarende opgaver. På den anden side sikres foreninger og offentlige institutioner en stabilitet og kontinuitet i samarbejdet med de unge, der er frivillige som gruppe.

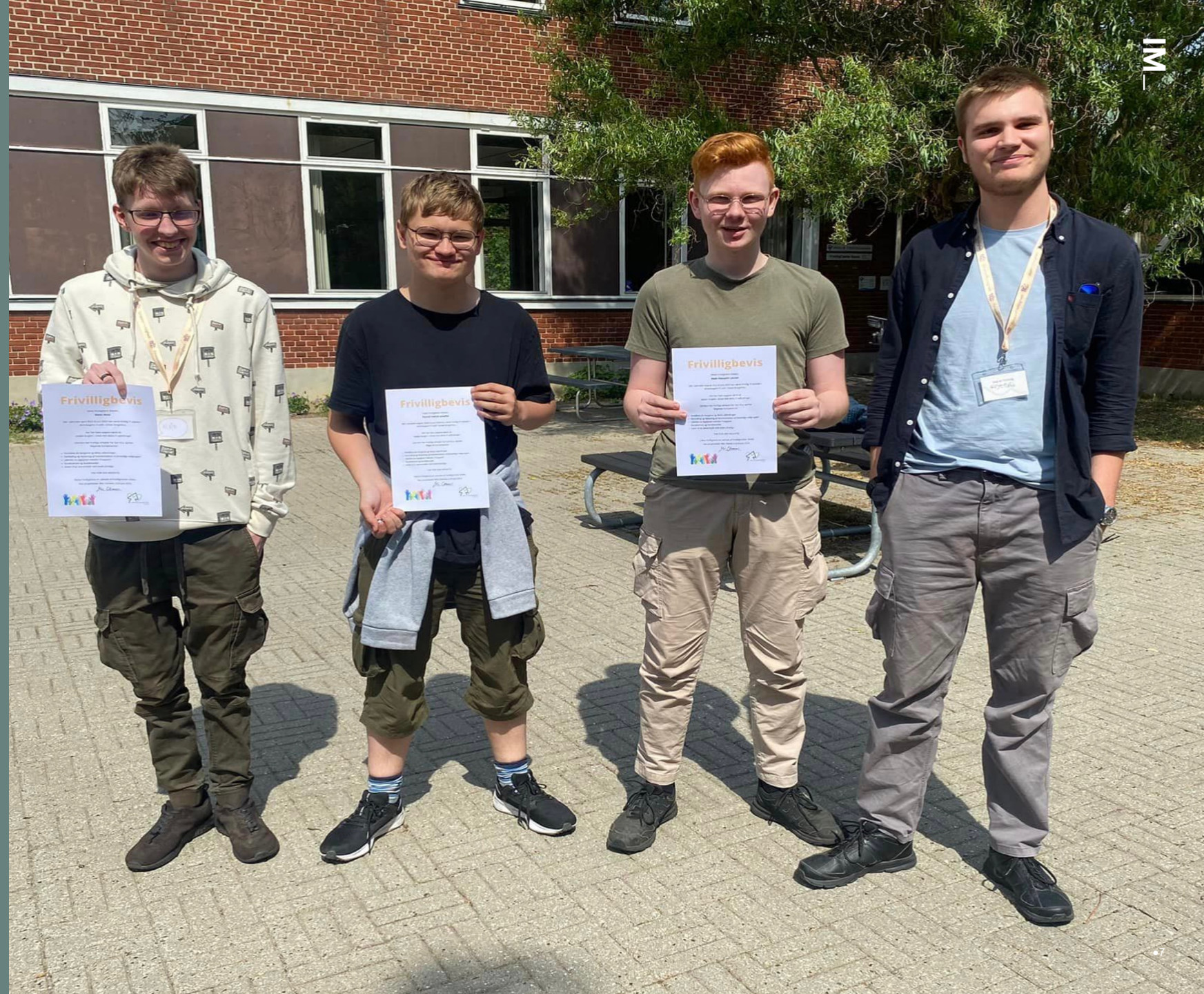
Gruppefrivillighed handler i korte træk om, at unge engageres til en fast aktivitet i en forening eller på en offentlig institution som en frivilliggruppe frem for individuelt.

Fleksibiliteten består i, at de unge internt i frivilliggruppen kan melde sig til og fra opgaver og løbende hjælpe hinanden, hvis en bliver forhindret i at tage sin vagt. En form for selvorganiserede teams af unge som gruppefrivillige.

Kontinuiteten består for foreningerne og de offentlige institutioner i, at de hver uge sikres et fast og stabilt flow af unge frivillige fra frivilliggruppen.

Metoden er tidligere afprøvet med succes i samarbejde med blandt andet gymnasier i København. Derfor har FCV i dette projekt ønsket at videreudvikle og afprøve metoden med andre ungdomsuddannelser samt undersøge metodens holdbarhed og skalerbarhed i andre lokale kontekster i samarbejde med frivilligcentre rundt om i landet.

Lokale cases med unge gruppefrivillige

Ambulancebehandlerstuderende på relationsarbejde

Frivillighuset Vindrosen sammen med Rybners Tekniske Skole

PROJEKTET

Ambulancebehandlerstuderende fra Rybners i Esbjerg på tur i det frivillige foreningsliv for at lære at danne relationer og kommunikere med forskellige borgergrupper. Alle studerende, med merit fra dansk og naturfag, kan vælge én ud af syv foreninger, hvor de i 16 uger skal ud og opleve "det virkelige liv" og være medspillere til foreningsaktiviteter sammen med deres medstuderende.

DE VIRKSOMME MEKANISMER

Vindrosen udvælger og udskifter foreningerne efter skolens og elevernes behov. Dvs. at skolen ikke behøver et forudgående kendskab til foreningslivet.

De ansatte på Rybners har haft stor interesse og motivation for projektets levedygtighed, og har afsat en del ressourcer fx i form af medarbejdere på skolen, der har været kontaktpersoner og koordinatører for eleverne. Ligeledes har skolen selv indkaldt både frivilligcenter, foreninger og elever til info-dage, præsentationsdage og evalueringsmøder, som har haft enorm god effekt på sammenhængskraften.

EFFEKTEN

- Fastholdelse på uddannelse grundet bedre relationer mellem de studerende, som kommer fra hele landet, da denne uddannelse kun ligger i Esbjerg.
- Relevante praktikforløb og kommunikationskurser for de studerende, som skolen ikke selv ville kunne tilbyde.
- De studerende er en stor ressource for foreningerne, og gør det muligt at afvikle flere foreningsaktiviteter samt at få nye innovative ideer fra de "unge hjerner".
- Evalueringsmøderne bevirker, at alle aktører kommer til orde, og føler sig som en del af projektet. Her kan man rejse ris og ros samt forslag til ændringer. Møderne holdes i forlængelse af de studerendes præsentationer af, hvad de har lært i deres gruppefrivillighedsforløb. Disse præsentationsdage skaber også en sammenhængskraft, da projektets succeser her bliver synliggjort og italesat af de studerende selv.

Frivillige FGU-elever oplærer nye frivillige

Frivilligcenter Greve i samarbejde med FGU-Skolen Øst og Ældre Sagen

PROJEKTET

Frivilligcenter Greve har skabt lokalt samarbejde med FGU-Skolen Øst, hvor elever fra skolens kommunikations- og medielinje bl.a. er blevet frivillige i Ældresagens lokale IT-café. Her er hjælper de borgere med deres it-problemer sammen med lokalafdelingens andre frivillige.

DEN VIRKESOMME MEKANISME

Brandon og Anders er frivillige i IT-caféen, hvor de skiftes til at tage den ugentlige vagt. Efter at Brandon og Anders, på billedet ovenfor, startede i IT-caféen, har de været med til at lære nye unge fra FGU-skolen op som frivillige. Når der starter nye elever på deres linje, som også har lyst til at være frivillige, hjælper Brandon og Anders de nye frivillige i gang ved at have dem med som 'føl' på en vagt.

EFFEKTEN

- Ældre Sagen oplever et stabilt flow af frivillige samtidig med, at nye unge løbende introduceres til opgaven og til de frivillige i Ældre Sagen.
- Unge bliver styrket og får udbygget deres sociale og personlige kompetencer. En af de unge fortæller, at :”*Det udfolder mine sociale kompetencer. Det er et sted, hvor jeg føler mig tryk, men det er rart at have en kammerat ved siden af sig*”.
- Unge oplever at få en identitet ved at være frivillig og en ny personlig fortælling ved at være engageret som frivillig.
- Eleverne får et afbræk fra hverdagen, og de får prøvet dem selv af blandt andre mennesker.
- Det kan give lyst til mere fx at komme i praktik eller at søge videre i uddannelsessystemet.

PAU- og SOSU-elever skaber hygge for ældre på plejecenter

Bornholms Regionskommune i samarbejde med Plejecenter Snorrebakken og Bornholm Sundheds- og Sygeplejeskole

PROJEKTET

Eleverne går på Campus Bornholms Sundheds og Sygeplejeskoles grundforløb 1. I løbet af grundforløbet har de hver uge været gruppefrivillige på plejecenter Snorrebakken. Her har de frivillige gået ture, drukket kaffe, haft samtaler og spillet spil med beboerne på plejecenteret.

DEN VIRKESOMME MEKANISME

Frivillighedskonsulenten fra Bornholms Regionskommune har på opstartworkshop præsenteret de unge for gruppefrivillighed og mulighederne for at blive frivillige. Herefter har de unge valgt, hvor de vil være frivillige som gruppe. Eleverne har besøgt plejecenteret og er blevet introduceret til opgaverne. Undervejs har frivillighedskonsulenten og underviseren fra Campus lavet små tjek-in sessioner med eleverne om, hvad går godt og mindre godt i forhold til, om der var noget, der skulle justeres. En ansat på Snorrebakken har gennem hel forløbet været kontaktperson både for de gruppefrivillige og for frivillighedskonsulenten. Det har været med til at gøre oplevelsen af at være frivillig positiv.

EFFEKTEN

- Unge elever fra SOSU og PAU har fået en styrket tro på sig selv.
- Unge elever fra SOSU og PAU oplever, hvordan de selv kan blive positivt påvirket af at være frivillige og gøre en forskel for andre.
- Unge elever fra SOSU og PAU får lov til at afprøve et fagligt miljø, som de overvejer at uddanne sig indenfor.
- Unge elever fra SOSU og PAU oplever, at de får en større forståelse af, at de kan hjælpe til og være noget for andre.

CASE

Gruppefrivillige får et fagligt fællesskab

FCV i samarbejde med SOSU-Hs erhvervsuddannelser SOSU og PAU

PROJEKTET

På Vesterbro ligger SOSU-H og herfra tager elever fra frivilliggrupper, på både SOSU og PAU uddannelser, hver uge til henholdsvis plejehjem i Indre by og botilbud for mennesker med handicap.

DEN VIRKESOMME MEKANISME

Frivilligcenteret faciliterer en introducerende workshop for eleverne i undervisningen. Her får de den første smagsprøve på, hvad det vil sige at være frivillig. Herefter inviteres eleverne til et besøg på plejehjemmet og på botilbuddet, hvor de får en grundig introduktion til frivilligopgaven og målgruppen. Hvis de har lyst, kan de melde sig som frivillige sammen med andre fra deres uddannelse. Herefter skiftes de i fællesskab til at tage vagter og administrerer selv vagtplanen og –bytning af vagter. De deler oplevelser og erfaringer med hinanden i en online beskedtråd.

EFFEKTEN

- Unge afprøver og styrker deres faglige kompetencer og får erfaringer, som de kan bruge i deres uddannelse og job samt afklaring i forhold til, hvilken vej de gerne vil gå med deres uddannelser.
- Unge får et fagligt netværk og en fagligt orienteret frivillig opgave.
- Unge oplever at gøre en meningsfuld forskel - de oplever selv at blive glade og at få et frirum, når de er sammen med borgerne.
- Frivilligcenteret formidler og bygger bro til frivillighed til unge ved at koordinere indsatsen.
- Botilbud og plejehjem får frivillige uden at bruge meget tid på koordinering.
- Skolen oplever, at deres elever får dannelse til medborgerskab og afklaring om uddannelsesvalg.

10. klasseelever som frivillige på aktivitetscenter

Elever fra 10. klasse på Randers Friskole har afprøvet gruppefrivillighed ved at hjælpe med aktiviteter på Aktivitetscenter

PROJEKTET

Frivilligcenteret, kaldet Frivilligværket i Randers, har skabt samarbejdet mellem Randers Friskole og Aktivitetscenter Randers i Dronningborg. De gruppefrivillige har været med til forskellige aktiviteter sammen med borgerne eksempelvis banko, hvor de unge hjalp med tallene.

DEN VIRKESOMME MEKANISME

Frivilligværket faciliterede to workshops på skolen. Første workshop havde fokus på at afdække interesserne for frivilligopgaven blandt eleverne. Anden workshop handlede om at præsentere metoden gruppefrivillighed, tale om motivation og bekymringer samt at præsentere Aktivitetscenteret og frivilligopgaven. Det gav mange flere elever blod på tanden og fik dem til at melde sig som frivillige, sammenlignet med første gang, blandt andet fordi aktiviteten var kendt.

Det handlede derfor om at sænke barriererne for deltagelse ved at gøre det synligt for eleverne, hvad det var, de skulle deltage i ved at afprøve opgaven sammen.

EFFEKTEN

- Flere elever fik lyst til at være frivillige ved at afprøve aktiviteten.
- Eleverne fik erfaring med at være frivillige.
- Det gav eleverne en tryghed, at de kunne være frivillige sammen med andre fra klassen.
- Gruppefrivillighed gav dem oplevelser sammen, som de delte med hinanden i skolen.
- At arbejde med frivillighed på skoler har givet en masse erfaring og læring til frivilligcentret.
- Arbejdet med frivillighed var et godt match med skolens værdigrundlag
- *"Det gav meget, at man sad ned, og man snakkede med mennesker, der ikke minder om en selv. Det gav mig virkelig et indblik i deres liv. Og de var jo så sjove at være sammen med."* – citat fra 10. klasseelev

Evalueringsens overordnede resultater

Her præsenterer vi hovedpointer fra projektets resultater og effektskabelse i ungegruppen som gruppefrivillige på kort og lang sigt. Du kan også se, hvilke aktører der har bidraget til at skabe effekterne og projektets hovedaktiviteter i tal.

Kort fortalt

Det er i projektet lykket at engagere 333 elever fra 12 forskellige uddannelsesinstitutioner, enten fra 10. klasse, erhvervsskoler og FGUer, i gruppefrivillighed i 32 forskellige foreninger i civilsamfundet eller kommunale institutioner.

De unge har oplevet at gøre en meningsfuld forskel, og har fået erfaringer, som de kan bruge i deres uddannelser og videre i jobmæssige sammenhænge. Derudover har de fået mulighed for at afprøve og udvikle sig selv i nye frivillige kontekster med mennesker, de normalt ikke vil møde.

Hovedpointer fra evalueringen

Vurderingen er samlet set, at projektet har skabt en betydelig effekt på hver af de 4 opstillede parametre fra Tuborgfondet.

På næste side er hovedpointer for effektskabelsen på fondens 4 parametre om træfsikkerhed, styrbarhed, forudsætning og forandringer.

Resultater på 4 projektparametre

1. Træfsikkerhed:

- Projektet har sikret, at min. 1/3 af de adspurgte unge har meldt sig som gruppefrivillige. Det er lykket at rekruttere 12 uddannelsessteder og i alt 333 frivillige, der har været frivillige i 32 lokale foreninger eller institutioner i 5 kommuner.
- Det betragtes som en høj træfsikkerhed i en kontekst, der har haft svært ved at skabe succesfulde frivilligeinitiativer. Projektet har tilmed skabt høj træfsikkerhed i en periode, hvor der var nedlukning pga. Covid-19.

3. Forudsætninger:

- Projektet har styrket de unges deltageres personlige, faglige og sociale kompetencer. De unge har derigennem fået styrket deres forudsætninger for videre uddannelse og praktik. Der er foruden indikationer på, at de unge har fået bedre "greb om" fremtidige jobønsker.
- De fleste unge har generelt set fået bedre forudsætninger og en øget bevidsthed om, hvad det vil sige at være frivillig og agere i en gruppe med unge frivillige samt at være noget for andre fx ældre, mennesker med handicap, misbrug eller i udsatte positioner og børn.

2. Styrbarhed:

- FCV har i meget høj grad arbejdet agilt – forstået som fokuseret på brugerværdi og med evne i vilje til løbende justering af projektet ved eventuelle dilemmaer og udfordringer, der er opstået undervejs. Fx har projektet rekrutteret nye frivilligcentre, når nogle har måtte springe fra, og der er opfundet og afprøvet nye måder at rekruttere og motivere unge på undervejs i projektet.
- Ydermere har projektet udvidet med FGU'er. I samarbejde med de deltagende frivilligcentre har projektet også - via især læringsworkshops - arbejdet med at tilpasse og justere metoden gruppefrivillighed til lokale forhold med respekt for kerneidéen i tilgangen.

4. Forandringer:

- De unge har gennem aktiv deltagelse i det nye handlerum udvist handlekraft, og de oplever at være en aktiv del af meningsfulde fællesskaber.
- De fleste unge har haft en oplevelse af at kunne bidrage og gøre noget for andre, som de ofte ikke havde en oplevelse af at kunne, før de prøvede at være gruppefrivillige.

Aktører i projektet

En lang række aktører har indgået i samarbejder om at afprøve og gennemføre gruppefrivillighed lokalt. Aktørerne er oplistet i 3 kategorier neden for: Frivilligcentre, skoler samt foreninger og offentlige institutioner

Projektets aktiviteter i tal

Projektet er koordineret og drevet lokalt af projektledere i frivilligcentrene. Her er de samlede tal for projektets aktiviteter:

- 333 unge har været frivillige
- 29 introduktionsworkshops på uddannelsessteder
- 40 besøgs- og oplæringsmøder i foreninger og offentlige institutioner
- 46 frivilligrupper
- 22 fællesmøder med frivillige
- 19 afslutningsworkshops
- 12 uddannelsessteder har arbejdet med gruppefrivillighed
- 937 unge har deltaget i introduktionsworkshops – ca. 1/3 meldte sig til gruppefrivillighed
- 32 foreninger og offentlige institutioner har arbejdet med gruppefrivillighed
- 8 frivilligcentre har deltaget i projektet

Frivilligcentre	Skoler	Foreninger og offentlige institutioner
Greve Frivilligcenter	FGU-skolen Øst	Ældresagen, Strandcenterets plejecenter, Møllehøj plejecenter
Bornholms Regionskommunes Frivillighedskoordinator	Bornholms Sundheds- og sygeplejeskole FGU Rønne og FGU Nexø	Snorrebakken plejecenter, Cykling uden alder i Rønne, Åvangsskolens SFO, Plejecenter Nexø, integreret daginstitution Signalhuset
Frivillighuset Vindrosen i Esbjerg	Rybners ambulancebehandleruddannelse	ETAC, GAME, DFUNK Madmekka, Mosaikken, Recovery Bulls, Ungdommens Røde Kors, Psykiatrisk .Aflastningstjenesten, Unge For Ligeværd
Frivilligværket i Randers	Randers Friskole 10. klasse	Plejecenteret Dronninglund
Frivilligcenter SR-Bistand	NEXT 10. klasse	WeFood
De Frivilliges Hus i Viborg	SOSU-skolen og Ungdomsskolen	Ungdommens Røde Kors, Ventilen, Sind Ungdom
Frivilligcenter & Selvhjælp Herlev	NEXT 10. klasse	Stop Spild Lokalt, Fodboldklubben B73, Røde Kors
Frivilligcenter Vesterbro/Kgs. Enghave/Valby	SOSU-Hs Pau-uddannelse og SOSU-uddannelse	Plekehjemmene Nybodergården og Rosenborgcenteret, Cykling uden Alder, Aktivitetstilbuddet Løgstikvej og Lavuk Stjernen. Botilbuddene Brønshøjvej, Musvågevej, Amagerfælledvej.

Forandringsteori for gruppefrivillighed

Forandringsteorien stiller skarpt på unge i 10. klasse, på erhvervsskoler og FGU

Fokus er at undersøge, hvilke forandringer på kort og lang sigt deltagelse i gruppefrivillighed skaber for ungdomsgruppen.

Effekter i projektet

Med projektets forandringsteori har FCV i tæt samarbejde med de andre frivilligcentre arbejdet med at skabe 2 effekter på kort sigt og 2 effekter på lang sigt. Vi har desuden identificeret en tredje effekt på kort sigt.

Forandringsteori for projektets effektskabelse

Forandringsteorien for projektet viser projektets hovedindsatser, resultater, de virksomme mekanismer - som får projektet til at ske - samt effekter på kort og lang sigt. Overblikket tager afsæt i forandringsteorien for målgruppen unge i 10. klasser, FGUer og på erhvervsskoler.

Projektets virksomme mekanismer og effektskabelse er illustreret gennem projektets forandringsteori, som er præsenteret i dette afsnit.

Effekter i projektet

Overblik over effekter

Effekter på kort sigt:

Effekt 1: Unge deltagere oplever at være aktive medspillere i lokalsamfundets fællesskaber

Effekt 2: Unge styrker faglige, personlige og sociale kompetencer

Effekt 3: Projektet har derudover identificeret en tredje effekt: De fleste unge har i projektet fået adgang til nye handlerum og styrket egen handlekraft.

Effekter på lang sigt:

1. Flere unge med forskellige behov og forudsætninger bliver frivillige i foreningslivet generelt.

2. Unge styrker deres videre færd i uddannelses- og jobsammenhænge.

Effekter på kort sigt

Effekter i projektperioden på kort sigt

Dette afsnit belyser effekter på kort sigt, som kan ses og dokumenteres på forskellige niveauer allerede inden, projektet er afsluttet.

Effekt 1:

Unge deltagere oplever at være en aktiv del af meningsfulde frivillige lokalfællesskaber

Erfaringen fra de unge er, at de gennem gruppefrivillighed indgår i nye relationer – både med dem de går i skole med og med dem, de er frivillige hos fx en forening eller offentlig institution.

At være frivillige sammen skaber desuden et fællesskab for gruppen, hvor de unge deler oplevelser med hinanden, følges til foreningen og er frivillige sammen. Det fremgår både af interviews med de unge, en kort spørgeskemaundersøgelse, samt fra workshops og tjek in møder med de unge. Det skaber en tryk ramme for de unge at være frivillige i. Det er desuden med til at styrke fællesskabet og trivslen på uddannelsen. For eleverne fra erhvervsuddannelser, hvor de bor på skolehjem, betyder det også, at eleverne har noget meningsfuldt at give sig til efter skole og sammen med andre. Det beskriver flere som en vigtig del af deres trivsel på uddannelse og skolehjem.

Effekter på kort sigt

Unge frivillige siger:

“Det har rystet os godt sammen. Det har stor betydning, at det er nogen fra klassen, og man kan snakke om det sammen. Vi deler oplevelserne med hinanden.”

Ida, 16 år. 10. klasseelev

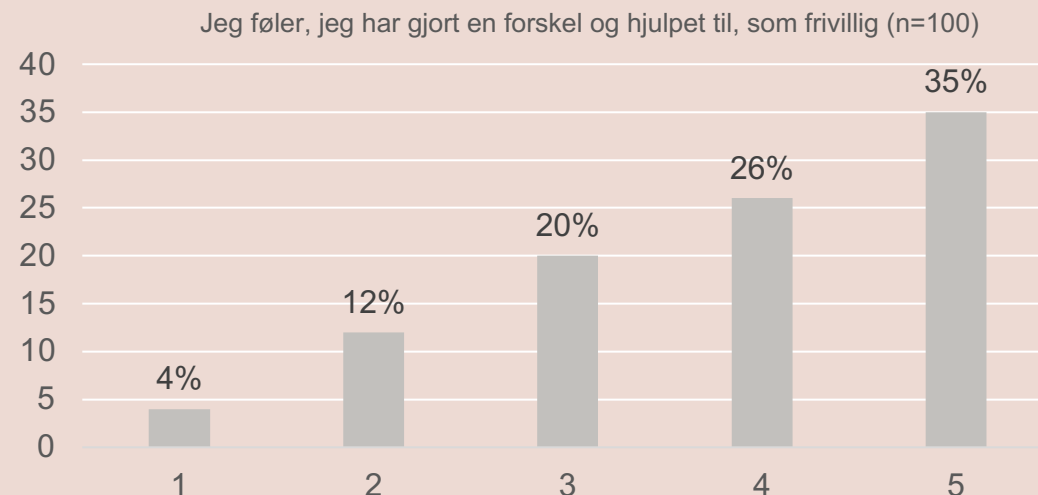
“Det var også en form for frirum, da jeg var ude at gå tur med Lola fx, så skulle jeg ikke tænke på alt muligt andet end at være sammen med hende, så det var også meget afstressende på en eller anden måde.”

Alfred, 16 år. PAU-elev

Flere unge beskriver, hvordan de indgår i nye relationer med deltagere, frivillige og medarbejdere i foreningen eller offentlige institutioner.

De unge oplever at blive en del af nogle nye aktivitetsfællesskaber gennem det frivillige engagement, hvor de kan bidrage og selv gøre noget for andre. Når de oplever at gøre andre mennesker glade med deres engagement og tilstedeværelse, føler de selv glæde og får en positiv oplevelse ved at ”være aktiv i noget”, der er meningsfuldt sammen med andre.

Mange beskriver derudover en overraskelse over, hvordan mødet med ‘virkeligheden’ (kontra skolebænken) og med målgruppen for deres uddannelse, er en øjenåbner i forhold til bedre at forstå det lokalsamfund, de er en del af. De meningsfulde relationer og oplevelser, de unge får, er derfor med til styrke deres relation til frivillige lokale fællesskaber.

Effekter på kort sigt

Unge frivillige siger:

”(Jeg har lært red.) Det her med, at vi ofte dømmes rigtig hurtigt – at vi ”normale” mennesker dømmes og fortolker, hvordan de her mennesker (med misbrug red.) er. Det har været en stor øjenåbner for mig.”

Christian, ambulanceredderuddannelsen, 25 år

”Altså, jeg har jo været ret nervøs før, sådan at snakke med en ældre, og hvad man snakker om. Og jeg føler, jeg har fået mere som ro på nu, om hvad det er, man kan snakke om. Det er ikke altid svære spørgsmål, man skal stille.”

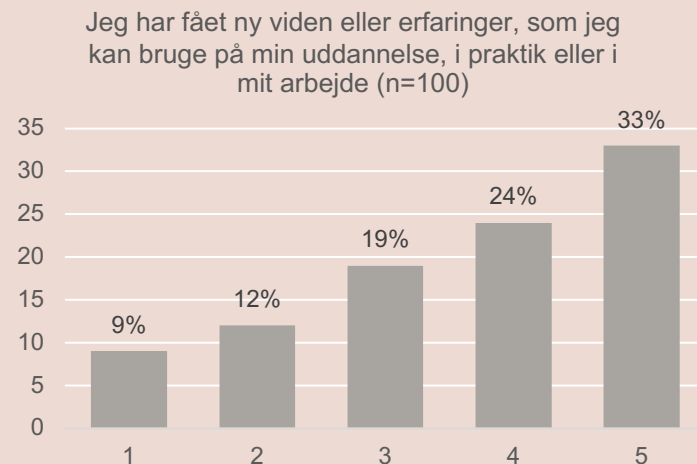
Sonja, PAU-elev og frivillig på plejecenter, 22 år

Effekt 2:

Unge får styrkede faglige, personlige og sociale kompetencer gennem aktiviteter og relationer i gruppefrivillighed

Erfaringen er, at flere af de unge udvikler nye kompetencer. Det kan fx være i relation til at løse en konkret opgave, som de ikke har prøvet at løse før i deres liv. Andre unge har fået styrket evner og kompetencer, som de allerede havde. De unge anvender fx en interesse for en aktivitet eller et emne til at gøre mere af det, de i forvejen kan finde ud af, hvilket skærper denne evne.

Derudover lærer de unge at opbygge sociale relationer og at samarbejde med mennesker, de normalt ikke samarbejder eller kommunikerer med. Et eksempel, som mange unge nævner, er, at de har lært at forbedre deres kommunikation med nye målgrupper fx med dem, som de er frivillige sammen med eller med deltagerne i foreningen/offentlige institution. Det kan fx være ældre foreningsfrivillige eller ældre beboere på plejehjem, mennesker i udsatte positioner, som er brugere af det frivillige tilbud, børn, der deltager i sociale aktiviteter, eller mennesker med forskellige handicaps såsom autisme, afasi eller andre former for diagnoser.

Effekter på kort sigt

Unge frivillige siger:

“Det man lærer er menneskekontakt og at være sammen med andre ansigt til ansigt, som man ikke lærer på skolen. Jeg sætter pris på at få lov at komme ud til andre mennesker.”

Peter, FGU-elev, 18 år

“Jeg har nok fået mere mod ved at springe ud i noget, jeg ikke har prøvet før.”

Katrine, 16 år, FGU-elev, frivillig på plejecenter

“Det er virkelig sådan livsbekræftende at se, andre mennesker bliver glade. Det har været sådan en fed oplevelse, der også gjorde mig glad resten af dagen.”

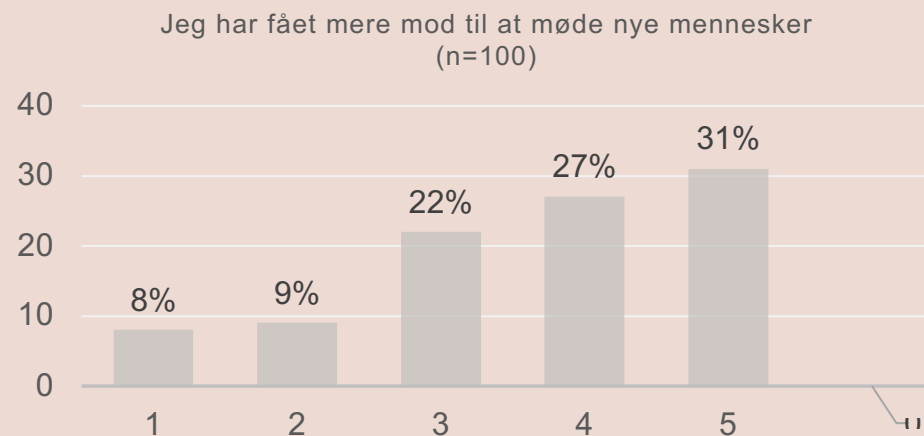
Peter, 16 år, PAU-elev, frivillig i venskabsforening

“Altså jeg har i hvert fald lært, at det kræver nogle gange meget tålmodighed, og at tingene kan gå lidt langsomt, men at det er fedt at kunne give den hjælp, uden selv at skulle have noget ud af det.”

Søren, 22 år, SOSU-elev, frivillig i forening

Flere unge sætter ligeledes ord på at have lært at bidrage til en aktivitet som del af en gruppe, der skal samarbejde om det. Derudover sætter flere ord på at have fået nye personlige kompetencer ved at skulle springe ud i nye ting, såsom at møde nye mennesker, men også selve det at være frivillig.

Projektets iterative tilgang at afprøve en frivillig aktivitet, reflektere over oplevelsen og løbende forbedre indsatsen, har lagt op til kontinuert læring som formål. Løbende feedback med refleksion har som metode medvirket til, at de unge har lært af både positive og mindre positive oplevelser, da det er set som ligeværdige erfaringer, der rummer læring, som bruges til at forbedre arbejdet med gruppefrivillighed.

Unge frivillige siger:

“Man har fået åbnet øjnene lidt mere op for det der at være frivillig. Og hvad man egentlig kan med det. Og at der er så mange forskellige steder, man kan komme ned og være frivillig. Det er faktisk kun én selv, der sætter begrænsningen. Frivilligt arbejde - det kan man jo næsten ikke få nok af.”

Mette 27 år, Ambulancebehandleruddannelsen, frivillig i forening

“Det var virkelig fedt at se det der med, at bare den måde jeg er på og det, jeg gjorde dernede (i foreningen red.), betød, at borgerne åbnede sig op for mig. Det var lige der, jeg tænke, WOW – det er jo derfor, man er frivillig. Det er jo for de her fede skulderklap, i stedet for at få en eller anden løncheck ind. Det er for de her oplevelser.”

Lukas, 22 år, Ambulancebehandleruddannelsen, frivillig i rehabiliteringscenter

“For mig har det været en øjenåbner i forhold til at være taknemmelig for at gøre en forskel for andre, og for at man har det liv, man har.”

Farhio, 29 år, PAU-uddannelse, frivillig i venskabsforening

Effekter på kort sigt

Effekt 3:

De fleste unge i projektet får gennem gruppefrivillighed afprøvet nye handlerum og styrket egen handlekraft

Denne effekt havde evalueringen ikke opstillet i den oprindelige forandringsteori ved projektstart. Effekten om nye handlerum og styrket handlekraft er således identificeret undervejs i projektføreløbet som en ”ny” effekt i forhold til gruppefrivillighed.

Gennem gruppefrivillighed får de unge nye typer af oplevelser og erfaringer med fx ældre på plejehjem eller børn i daginstitution og med medarbejdere og deltagere i foreninger og institutioner. Oplevelserne har åbnet sig som nye handlerum, som de unge ikke har andre steder. Gruppefrivillighed har skabt unikke nye muligheder for, at de unge afprøver nye måder at være på i, for de unge, nye typer af rammer.

Det at ”gøre noget” for andre er en velkendt motivationsfaktor for at bidrage i nye fællesskaber – og det er det også for de unge i dette projekt. Herigennem udviser de unge reel handlekraft både som enkeltpersoner og som gruppe i forhold til at gøre noget for andre på frivillig basis.

Mange af de unge har i den forbindelse også ændret tankesæt efter, at de har erfaret og opdaget, hvad frivilligt engagement er og kan både for dem selv, og hvad de kan udrette for andre sammen som gruppe. Frivilligcentrene i projektet oplever, at når de unge først er kommet i gang som frivillige, så sker der noget nyt i deres forståelse og tankesæt om at være frivillig. Flere unge beskriver i tråd med dette, at det at være frivillig har været som en øjenåbner i forhold til, hvad de også selv får ud af det.

Effekter på kort sigt

Unge frivillige siger:

"Jamen, jeg tror først og fremmest, så var det jo nok for at få lidt erfaring med de ældre, inden jeg kom ud i praktikken. Få en fornemmelse af, hvordan det er at snakke med ældre, og hvad det er, man kan snakke om. Og så var det jo også bare at opleve at kunne gøre noget for andre."

Karl, 22 år, SOSU-uddannelsen, frivillig i forening

"Ja, man gør en forskel, når man hjælper nogen. Jeg tænker, at når de ældre mennesker sidder hjælpeløse, at så kommer vi unge, der kan hjælpe og så bliver de glade. Det er også for en selv, man bliver glad, når man har hjulpet et andet menneske, det er en god følelse."

Liam 22 år, FGU-elev, frivillig i forening

At være en del af noget større, noget andet end skole samt et socialt fællesskab, som opleves meningsfuldt, giver unge muligheden for at træde ind i nye handlerum, der skaber nye refleksioner og handlekraft ift. identitet og videre færd i uddannelse og job.

En del af de unge udtrykker en justeret eller ligefrem ny identitet, som "jeg er frivillig", der indebærer en selvfortælling om at være frivillig. Dette viser sig bl.a. ved, at de unge gerne vil oplære andre unge som frivillige, præsenterer sig som frivillige i cases, videoer og anden formidling lokalt. Her fortæller de om den identitet og nye selvforståelse som frivillig. De unge får udviklet en ny egenforståelse, som også kan bryde med fordomme om, at unge fra fx FGU eller en erhvervsskole ikke kan være frivillige.

En del har fået erfaringer og et yderligere lag på identiteten: Det bliver en del af deres personlige fortælling at være frivillig. Flere unge har også indikeret, at de kan se sig selv som frivillig senere i livet.

Effekter på lang sigt

Dette afsnit sætter lys på tidlige indikatorer for langsigtede effekter af gruppefrivillighed.

Effekter på lang sigt

Uddannelsesleder siger:

“Jeg tænker virkelig, at det er en win-win situation for de frivillige og for vores elever. For det at gøre noget for andre, det ligger i målene for at uddanne sig inden for vores fagområde. Vi arbejder også med demokratisk dannelse, og det handler også om det her med frivillighed og foreningsdanmark.”

Karen, uddannelsesleder, SOSU-uddannelserne

Da et projekts langsigtede effekter ikke kan betragtes som specifikt målbart inden for en projektperiode, har vi valgt at lade os inspirere af idéen med ‘leading’ og ‘lagging indicators’.*

Med ‘leading indicators’, fra bl.a. Eric Ries og projektmetodologien ‘Half Double’, har vi valgt at koncentrere os om de tidlige indikatorer på langsigtet effekt. De indikatorer kan nemlig fortælle, om vi er på rette spor ift. til det overordnede formål og den langsigtede effekt ønske med projektet.

Typisk handler tidlige indikatorer om ændringer i adfærd hos målgruppen og nøgleinteressenterne i et projekt. Dvs. tegn på adfærdsforandringer hos fx unge, ledere på skolerne, frivillige i en lokalforening, frivilligcentre m.v. Ændringer kan være ting de gør, hvad taler om og siger til samt hvordan de agerer.

Konkrete eksempler på tidlige indikatorer for effekt kan være at fx:

- Tilmeldinger til gruppefrivillighed stiger lokalt.
- Flere unge giver udtryk for at ville være frivillige
- Unge ønsker at være frivillige igen efter at have prøvet gruppefrivillighed.

* Note: Der er her tale om effekter eller gevinster, som ikke nødvendigvis kan evalueres meningsfuldt i projektperioden, da langsigtede effekter typisk kan ses og måles efter projektudløb. Vi har derfor valgt at se på ‘tidlige indikatorer’ inspireret af Ann Mei Changs tilgang til at måle på af ‘leading indicators’ i nye innovationer i bogen ‘Lean Impact – How to innovate for social good’.

Effekter på lang sigt

Unge frivillige siger:

“Jeg vil gerne udvide mit spektrum omkring, om jeg ville arbejde med sådan en målgruppe, der har handicap. (...) Det er en fed måde at få udviklet sine kompetencer. Så det er jo også en måde at afklare, hvad man har lyst til. Og altså en fed oplevelse.”

Rikke, 20 år, PAU-elev

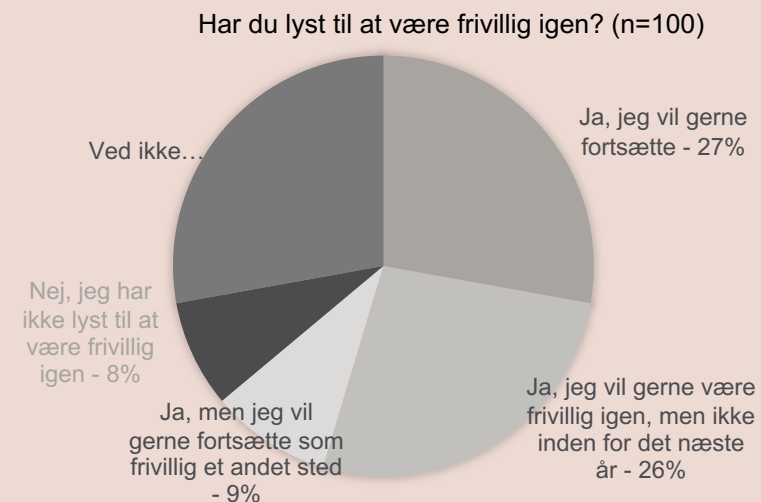
Effekt 1:

Flere unge med forskellige behov og forudsætninger bliver frivillige i foreningslivet generelt

Vi har her valgt at se på en udvalgt tidlig indikator på langsigtet effekt: *At de fleste vil gerne være frivillige igen.*

I evalueringens spørgeskemaundersøgelse blandt de unge svarer **67 %**, at de gerne vil være frivillige igen enten i samme tilbud eller et andet. Kun 8 % svarer nej, mens restgruppen, som er godt hver fjerde ung, svarer, at de ikke ved det.

Mange elever fra erhvervsskoler har været frivillige under deres grundforløb, og deres hverdag ændrer sig derfor efterfølgende. Men flere har fortsat som frivillige, hvis muligheden har været der. Det er også frivilligcentrenes klare vurdering, at de fleste unge ikke betragter frivilligt arbejde som en engangshændelse men noget, som de unge gerne vil engagere sig i igen.

Effekter på lang sigt

Uddannelsesleder siger:

“Det giver os meget viden, når vi lytter til elevernes tilbagemeldinger og fortællinger, hvor de kan mærke en øget motivation gennem det her praksiskendskab. det har været virkelig positivt”

Karen, uddannelsesleder, SOSU-uddannelserne

”Vi kan se, at det virker, når vi tager ud og besøger dem (de frivillige red.) rundt omkring (i foreningerne red.). Og det, som man får med her, det er, at over tid, så sker der noget. De ser jo en udvikling på sig selv, og de ser også en udvikling hos dem (brugere/deltagere i foreningen red.), der kommer der.”

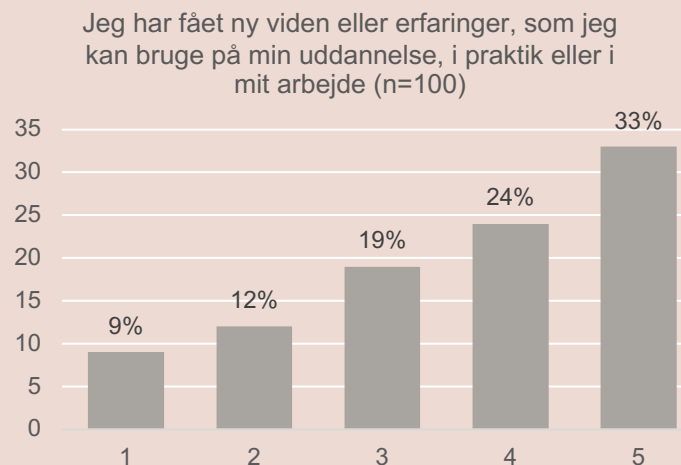
Poul Erik, studievejleder,
Ambulanceredderuddannelsen

Effekt 2:

Unge styrker deres videre færd i uddannelses- og jobsammenhænge.

At unge styrker deres videre færd i uddannelses- og jobsammenhænge ser vi indikatorer på ved, at flere unge sætter ord på at være blevet mere sikre i deres uddannelsesvalg. Det kan være konkret med valg af uddannelsesretning eller ønsker om fremtidige jobs. Igennem deres frivillige indsats finder de frivillige fx også ud af, om det er en målgruppe, de ønsker at arbejde med, som gør, at de vælger en anden retning, end de først havde troet. Nogle unge efterspørger også muligheden for at fortsætte som frivillige eller som vikarer i foreninger eller offentlige institutioner, efter de har været frivillige. Andre sætter ord på, at de gennem deres frivillige engagement har fået nye netværk.

Undervisere og ledere fortæller ligeledes om, hvordan de oplever, at eleverne bliver mere motiverede og mere afklarede i forhold til deres uddannelse. Eksempelvis siger Pernille, der er underviser på grundforløbet på Bornholms Sundheds- og Sygeplejeskole i Rønne, at *“eleverne på Grundforløb 1 er et skridt foran i forhold til uddannelsesafklaring”*.

Effekter på lang sigt

Unge frivillige siger:

“Jeg synes, at jeg har lært noget personligt og fagligt, professionelt også ift. at lære borgerne på botilbuddet at kende. Det fungerer godt, at det er koblet sammen med skolen, man er blevet frivillig igennem det, og det har gjort noget godt.”

Susanna, 22 år, PAU

En anden afledt effekt, som også indikerer en effekt på uddannelserne er: *At der er en spirende kultur om gruppefrivillighed*

En klar tidlig indikator ser vi et eksempel på i Greve Kommune, hvor en gruppefrivillighedskultur er etableret på FGU, hvor frivillige lærer de nye frivillige op i den lokale forening, som de samarbejder med. Når de to frivillige FGU-elever tager til Ældre Sagens IT-cafe, har de en tredje elev med, som ikke har været frivillig før. På den måde sidemandsoplærer gruppen via makkerpar-ordningen nye frivillige.

Et andet godt eksempel ses på Bornholms Sundheds- og Sygeplejeskole i Rønne. Her er gruppefrivillighed blevet skrevet ind i den lokale uddannelsesplan (LUP). Gruppefrivillighed er blevet et didaktisk værktøj på grundforløbet, hvor eleverne kan møde og få erfaring med målgruppen for deres uddannelse.

Gruppefrivillighed er ydermere skrevet ind i Bornholm Regionskommunes kommunale frivilligstrategi. Gruppefrivillighed er formuleret som et indsatsområde med hensyn til at skabe flere veje til at engagere unge i frivillighed.

Unge frivillige siger:

"Det var megagodt. Det ville være godt, hvis de andre SOSU-skoler også havde det. Jeg er i Brøndby nu. Ville gerne have der var samme mulighed [for frivilligt arbejde] på hovedforløbet (...) Det kan være svært at stoppe igen, når man har fået en god relation. Og så smutter man bare igen."

Louise, tidligere frivillig fra SOSU-skole

Projektets succeskriterier

Projektets succeskriterier

Projektets fire succeskriterier er belyst via en kort spørgeskemaundersøgelse samt via kvalitative interviews.

Projektets spørgeskemaundersøgelse er besvaret af knap en tredjedel af de frivillige. De er blevet bedt om at vurdere på en skala fra 1-5 i hvor høj grad, de er enige med en række udsagn. Her er 1 ikke særlig enig, mens 5 er meget enig.

Vi har valgt at underbygge succeskriterierne med vores kvalitative interviews, da vi oplevede, at mange unge kunne sætte flere ord på og havde en anden refleksion over deres oplevelser gennem interviews.

Overordnet set fordeler besvarelserne sig således af dem, som har svaret, at de vurderer sig 3-5 enige i udsagnene.

Succeskriterier	Operationalisering til spørgeskema	Resultat
1. 80% af de unge oplever, at de er blevet en del af nye fællesskaber	Oplever du at have være en del af et fællesskab med nye mennesker? (Fx andre fra din skole eller klasse og andre i dit frivillige arbejde?)	93 %
2. 75% af de unge giver udtryk for, at de har fået en større tiltro til egne evner	Har du fået større tro på, at du kan hjælpe til og være noget for andre?	88 %
3. 75% af de unge beskriver, at det frivillige arbejde har styrket konkrete kompetencer	Har du i dit frivillige arbejde styrket en eller flere kompetencer? (Fx styrket faglighed eller personlige eller sociale kompetencer?)	90 %
4. 60% af de unge giver udtryk for, at de kan bruge deres erfaringer fra det frivillige arbejde i forbindelse med uddannelse, job- eller praktiksøgning	Tror du, at du kan bruge din erfaring fra det frivillige arbejde til fx uddannelse, et job/fritidsjob eller i en praktik?	79 %

De 4 succeskriterier er indfriet

Mere end 9 ud af 10 af de unge i gruppefrivillighed oplever, at de er blevet en del af nye fællesskaber

83 % af de unge giver udtryk for, at de har fået en større tiltro til egne evner

90 % af de unge beskriver, at det frivillige engagement har styrket konkrete kompetencer

Knap 8 ud af 10 unge giver udtryk for, at de kan bruge deres erfaringer fra det frivillige engagement i forbindelse med uddannelse, job- eller praktiksøgning

Succeskriterie 1: En del af et fællesskab

Unge oplever, at de er blevet en del af nye fællesskaber

Besvarelser fra spørgeskemaundersøgelsen viser, at ca. 93 % af de frivillige svarer, at de i nogen grad eller er helt enige i, at de har oplevet at have været en del af et fællesskab med nye mennesker - enten fra skolen eller fra det frivillige engagement.

I tråd med dette svarer 86,5 %, at det har haft betydning for dem, at de var en del af en frivilligruppe på deres skole.

Flere unge tilkendegiver i interviews, hvordan det at være frivillige sammen som en gruppe, styrker fællesskabet i klassen.

Udover at give dem en øget tryghed, når de skal være frivillige uden for skolen, så giver det dem også en tryk relation internt samt fælles oplevelser, som de deler med hinanden.

De unge frivillige fortæller, hvordan der skabes tryghed i gruppen, og at det uden for frivilligruppen har været en positiv oplevelse at lære de andre frivillige i foreningen at kende.

Unge frivillige siger:

"Det at vi er afsted sammen, det gør også, at vi får en relation på en anden måde, føler jeg. Også sådan i klassen. Vi får bare lidt en tryghed i hinanden."

"Det har rystet os godt sammen. Det har stor betydning, at det er nogen fra klassen, og man kan snakke om det sammen. Vi deler oplevelserne med hinanden."

Succeskriterie 2: Tiltro til egne evner

Unge giver udtryk for, at de har fået en større tiltro til egne evner

Hele 88 % svarer, at de i middel, høj grad eller meget høj grad har fået en større tro på, at de kan hjælpe og være noget for andre efter deres frivillige engagement.

I tråd med dette svarer 82 % af de unge, at de i middel, høj grad eller meget høj grad har fået mere mod til at møde nye mennesker gennem deres frivillige engagement.

Disse besvarelser viser, at de unge i projektet generelt har fået en større tro på egne evner, og at de oplever en personlig udvikling efter at have været frivillige.

Pointen om læring og større tiltro til egne evner går igen i de kvalitative interviews med de unge. Mange fortæller, at de har været bekymret eller nervøse for det første møde i en forening eller institution. Men når de lærer borgere, beboere på plejehjemmet, børnene i en børnehave eller deltagere og frivillige i en lokalforening at kende, så bliver bekymring til glæde.

Unge frivillige siger:

“Jeg var vildt nervøs i starten, kan jeg huske. Men jeg blev bare taget sindssygt godt imod, og jo mere jeg kom, begyndte jeg at glæde mig hver fredag, fordi jeg fik dannet de der relationer, udover bare at føle, at jeg var i et frivilligt arbejde.”

Succeskriterie 3: Styrket forståelse for og indsigt i andres livssituation

Unge beskriver, at det frivillige engagement har styrket konkrete kompetencer

I forhold til at have en oplevelse af at have styrkede kompetencer (socialt, fagligt eller personligt) efter frivillige engagement svarer 90% af de adspurgte unge, at de er middel, i høj grad eller meget høj grad er enige i udsagnet.

Som et eksempel på de unges styrkede kompetencer erklærer 87 % sig enige i, at de har fået større forståelse og indsigt i andre menneskers livssituation.

Gruppeinterviews med unge underbygger, at der er opbygget styrkede faglige, sociale og personlige kompetencer. Flere unge fortæller om personlige og sociale barrierer, der er blevet overkommet og afløst af en følelse af at tro mere på sig selv.

At reflektere over personlig, social og faglig læring er også en del af et gruppeforløbs såkaldte afslutningsworkshop. Her handler en af øvelserne om at vælge en række udsagn ud fra personlig, faglig eller social læring.

Det har medført dialoger, hvor flere frivillige beskriver, at de har fået erfaring med en målgruppe, som er relevant for deres uddannelse, fx på sundheds- og ældreområdet.

Flere beskriver også, at de er blevet mere sikre i deres uddannelsesvalg.

Unge frivillige siger:

“Vi sad og smalltalkede, og vi hyggede. Det var gode mennesker, vi snakkede om livet og alt muligt forskelligt. Det var en meget god følelse og sjovt”.

Succeskriterie 4: Erfaringer bruges i uddannelse og job

Unge giver udtryk for, at de bruger erfaringer fra det frivillige engagement i uddannelse, job- eller praksisøgning

Ca. 4 ud af 5 unge er middel til i høj grad enige i at have fået erfaringer fra det frivillige engagement, som de kan anvende i forbindelse med uddannelse, job- eller praksisøgning.

De unge oplever at opnå erfaringer og faglige kompetencer, som de kan bruge efterfølgende.

Netop det at få testet sit fagområde af beskriver flere unge, i interviews, som en stor gevinst. Rigtig mange fremhæver særligt kommunikation og mødet med målgruppen for deres uddannelse som vigtig læring.

En elev fra SOSU-uddannelsen fortæller i et interview om dette ved at betone en nervøsitet for, hvordan mødet med de ældre vil blive, hvad hun skal tale med de ældre om, og hvordan det er at arbejde med målgruppen for hendes uddannelse. Men igennem hendes frivillige engagement har hun fået nedbrudt sin bekymring gennem nye erfaringer med mødet med ældre i uformelle rammer.

Unge frivillige siger:

“Jeg har jo været ret nervøs før, sådan at snakke med en ældre, og hvad man snakker om. Og jeg føler, jeg har fået mere som ro på nu, om hvad det er, man kan snakke om. Man finder lidt ud af, hvad det er for nogle emner, man skal snakke om.”

IM_

Virksomme mekanismer i projektet

Her sætter vi fokus på en række virksomme mekanismer, som bidrager til, at der i projektet er skabt effekter gennem gruppefrivillighed

Virksomme mekanismer

Formålet er her at give en kortfattet opstilling af evalueringens centrale fund i forhold til de virksomme mekanismer, der har betydet, at projektet er lykkedes. Evalueringen søger her at identificere faktorer - fx greb, tiltag, konkrete handlinger - som har bidraget til, at projektet har skabt betydelige effekter, og at de 4 succeskriterier for projektet er nået.

Vi kalder disse faktorer eller greb for virksomme mekanismer, som er et samlet begreb for det, der gør, at projektet virker.

Evalueringen har også set nærmere på, hvilke virksomme mekanismer, der ser ud til at være i samspillet med projektets samarbejdspartnere.

Endelig har denne del af analysen medført, at det er muligt kort at opliste en række fordele ved gruppefrivillighed set ud fra samarbejdspartnernes perspektiv.

Virksomme mekanismer – set fra hver aktørgruppes perspektiv

Unge	Frivilligcentre	Skoler	Foreninger
<ul style="list-style-type: none"> • Det har en betydning, at der i dialog med de unge skabes/drøftes match mellem dem og den frivillige indsats, så der en faglig kobling mht. unges fokus og interesser i skolen • De selvorganiserede teams etablerer et gruppefællesskab i skolen, som kan bevirke en dobbeltforpligtelse over for hinanden og overfor foreningen • Ved uforpligtende besøg i foreningen skabes tryghed ved at være frivillig og i opgaveløsningen • Det skal (gerne) foregå i skoletiden • Når underviserne bakker op om elevernes deltagelse og aktivt italesætter frivillighed over for eleverne • Tydelig kommunikation om gruppefrivillighed som opfordring og mulighed til de unge fra skolens ledelse, undervisere og besøgende fra fx frivilligcentre • Inspiration med unges egne eksempler og workshops, der formidler gruppefrivilligheden levende og giver et rum, hvor de unge kan spejle sig i andre unges oplevelser • Tydelig forventningsafstemning og klare rammer om opgaver, mødetider, god adfærd mm. 	<ul style="list-style-type: none"> • Det har en positiv betydning, at frivilligcentre har opnået et vist kendskab til ungemålgruppen, • Når frivilligcentre klæder foreninger og offentlige institutioner godt på til at forstå og modtage ungemålgruppen • At komme ud af centret: Det er vigtigt at komme ud på skoler og erhvervs- og ungdomsuddannelser og tale om frivillighed og de muligheder, det giver • At bruge den udviklede værktøjskasse med drejebog, redskaber, videoer, erfaringer til at komme i gang, bevirker, at frivilligcentre hurtigt kan gå i gang • Når frivilligcentre tænker i, hvordan konceptet for gruppefrivillighed kan tilpasses lokalt til en levedygtig aktivitet. <p>Fordele der kan opnås:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Øget kvalitet i frivilligcentrets arbejde • Metode til brug med andre målgrupper • Stor værdi i brug af konceptet med skoler. • Ny vej til at få fat i de unge • Mulighed for at arbejde med unge • Potentiale for at arbejde med generationsmødet. 	<ul style="list-style-type: none"> • Godt match mellem skole og forening • Når forening/offentlig institution og de frivillige opgaver passer til de fagligheder og temaer, som de unge på skolen opøver kompetencer i og gerne skulle have interesse i • Bruge frivillighed i undervisningen, fx skabe kobling til de faglige emner og dannelse via gruppefrivillighed i foreningslivet og på diverse offentlige institutioner såsom plejecentre, daginstitutioner, sociale tilbud med mere. • Frivillighed taler ind i værdier om almen dannelse og medborgerskab <p>Fordele der kan opnås:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Integration i foreningslivet – både for unge der ikke kender til frivillighed og for elever med anden etnisk baggrund end dansk • Den eksperimenterende tilgang og prøvehandlinger i frivilligt arbejde skaber en mere praksisnær skolegang, hvor skolerne opfordrer til at prøve nyt af, begå egne fejl og lære af det • Gruppefrivillighed kan også vise de unge, der har svært ved at komme videre fra grundforløb, at der kan være andre veje og en god "plan B" som en udtrykker det. 	<ul style="list-style-type: none"> • At der allerede er en gruppe i foreningens regi kan lette den unges indtræden i foreningens aktiviteter – på individuelt niveau • Konkrete erfaringer og redskaber med gruppefrivillighed – erfaring skaber ganske enkelt mere tryghed i at arbejde endnu mere med gruppefrivillighed, fx i flere forløb. <p>Fordele der kan opnås:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nye frivillige i foreningen – dvs. frisk blod til foreningens aktiviteter • Større rekrutteringsbase • Nye unge mennesker som kan give et nyt perspektiv på det, foreningen gør og måden det gøres på • Mindre tid på frivilligkoordinering og mere fokus på foreningens arbejde.

Læringspunkter og anbefalinger

Fra læring til handling

Erfaringen peger på disse centrale læringspunkter

- Identificere nøglepersoner fra både ledelse og undervisere på skoler, som har mandat og engagement til at samarbejde og skabe løbende opbakning.
- Understøtte tydeligt engagement og deltagelse fra undervisere under fx workshops ude på skoler samt under forløb.
- Have en grundig dialog med tydelig forventningsafstemning og rollefordeling mellem samarbejdspartnerne i skolen, frivilligcenter, forening eller offentlig institution.
- Sikre at alle i samarbejdet er aktive i forhold til deltagelse, kommunikation og udviser engagement og rummelighed mht. de unge frivillige.
- Skabe klarhed over aftaler og opgavefordeling.
- Skabe dialog om evaluering og feedback både med de unge og med samarbejdspartnere.
- Sørge for at aftalerne er på skrift – kommunikér og del dem mundtligt og digitalt.
- Sikre et godt match mellem de unges interesser, faglige udvikling og frivilligopgaverne gennem løbende dialog og evaluering.
- Implementér fra start en fælles aftalt projektrytme, hvor der er faste tidspunkter i en hyppig kadence for løbende dialog, møder og dialog om forbedringer og læring.

Evalueringsens centrale læringsaspekter handler i høj grad om vigtigheden af en aktiv deltagelse og et tydeligt engagement fra samarbejdspartnere. Det handler også om grundlæggende forhold: Klare aftaler og forventningsafstemning om deltagelse, kommunikation og det gode samarbejde.

Vi har erfaret, at det også ofte tager tid, ca. 1-2 rul af frivillige, før man i gruppen af lokale samarbejdspartnere i fællesskab har fundet den rette form, som er tilpasset lokalt. Se nedenstående pointer der kan anvendes som gode råd.

Centrale læringspunkter, som projektet løbende har haft opmærksomhed på og håndteret, er vigtige områder for konkret handling.

Brug læringspunkterne som inspiration til handling.

Gode råd til jer der vil i gang med gruppefrivillighed

Før

Inden I går i gang:

- Skab fra start tydelig forventningsafstemning og rollefordeling mellem skole, frivilligcenter, forening eller offentlig institution.
- Sikring af tydelig opbakning fra nøglepersoner fra både ledelse og undervisere på skoler og i forening eller offentlig institution.
- Fastlæg at det kræver aktiv deltagelse, motivation og engagement fra samarbejdspartnere.
- Fokusér på godt match mellem unges interesser, faglighed og frivilligopgaverne.

Under

Når gruppefrivillighed er i gang:

- Vær fleksibel mhp. at tilpasse indhold i frivilligopgaven, hvis det giver mening for de unge. Tag stilling til og agér på behov for at justere frivilligopgaven – både indholdet i og rammerne omkring opgaverne.
- Giv plads til og faciliter, at unge har egen refleksion over deres oplevelser.
- Justér underviseres involvering for at sikre aktiv deltagelse under workshops.
- Skab rum for en løbende dialog, plads til læring og anerkendende feedback hos alle aktører.
- Tjek-ind med hinanden jævnligt i samarbejdsgruppen så der er plads til løbende justering..

Efter

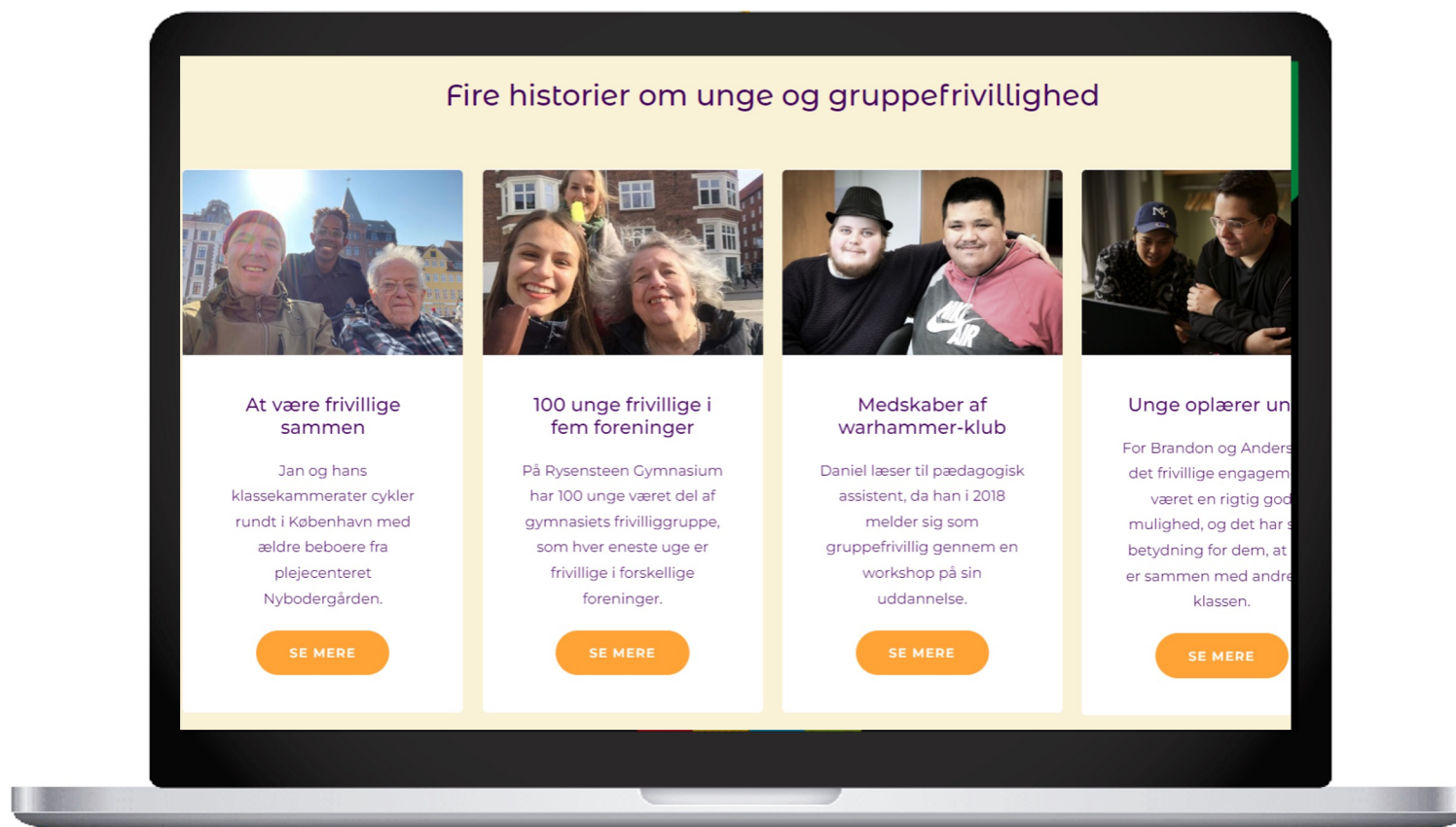
Når et forløb med gruppefrivillighed er slut.

- Evaluér og justér på samarbejdet - både med de unge og med samarbejdspartnere.
- Stop eller - som minimum – foretag ændringer i aktiviteter eller måder at samarbejde/være på, som ikke virker.
- Afslut forløb med gruppefrivillighed ordentligt med en stor tak for indsatsen og et frivilligbevis for samarbejdet.

Læringspunkter og anbefalinger

Cases, videoer og inspiration til gruppefrivillighed

- klik ind her

FCV har som et led i projektet udviklet en række værktøjer, materialer og guides, som har været afprøvet i praksis, justeret via feedback og endelig formidlet online:

- Procesbeskrivelser i 8 trin som guider arbejdet med gruppefrivillighed fra A til Z.
- Værktøjer til de enkelte trin og delprocesser.
- Hjemmeside med visuel formidling af processer, videoer og en letanvendelig værktøjskasse med redskaber til fx at rekruttere, holde introworkshops, møder med mere.

Læringspunkter og anbefalinger

Metodekatalog til gruppefrivillighed

- klik ind her

Brug projektets online metodekatalog.

Her er gratis materialer til at starte gruppefrivillighed lokalt.

Få skabeloner til blandt andet:

- Samarbejdsaftaler
- Mødedagsordner
- Vagtplaner til frivillige
- Frivilligopgave-match

... og andre værktøjer, som imødekommer arbejdet med etablere, drive og forankre gruppefrivillighed.

Risici og opmærksomhedspunkter i projektet

En del af vores læring med at afprøve og videreudvikle gruppefrivillighed i nye lokale kontekster har også været præget af udfordringer og risikofyldte faldgruber, hvor vi har skulle arbejde med at finde løsninger og tilpasse metoden.

Det har vi blandt andet gjort gennem vores evalueringsworkshops, hvor vi har været optaget af tilpasse, justere og stoppe det, som ikke virkede efter hensigten.

Nogle af de faldgruber, der har skabt udfordringer, har været:

- Manglende klarhed over aftaler og opgaver.
- Manglende opbakning fra ledelse på skoler.
- Manglende deltagelse og engagement fra undervisere under workshops på skoler.
- Manglende forventningsafstemning ift. unge og opgaver mellem forening og skole.

Hvis man anvender læringspunkterne og de gode råd øverst i dette afsnit til at håndtere disse opmærksomhedspunkter og risici, så vurderes det at være hensigtsmæssigt som risikoforebyggende.

Metode og datagrundlag

Metode og datagrundlag

Kollaborativ evaluering med fokus på læring og virkning

Evalueringen bygger på det projektgruppen i samarbejde med evaluators har døbt en kollaborativ lærings- og virkningsevaluering med fokus på løbende indsigter til forbedringer.

Vores arbejdsform har været iterativ for at sikre dynamik og løbende indsigter og læring. På fælles evalueringsskoleworkshops for alle deltagende frivilligcentre er der foretaget mapping af virksomme mekanismer for at evaluere, hvordan disse har påvirket effekterne og projektets formål.

Den kollaborative evaluering validerer løbende metoder og udviklingsprocesser, der er valgt at afprøve. Det giver mulighed for åbent og datadrevet at fastholde, videreudvikle eller droppe elementer og metoder, som virker eller ikke virker. Projektet har arbejdet i læringsløb med fokus på effekter og mekanismer relateret til unge, frivilligcentre, skoler samt foreninger og institutioner

Undervejs har projektet og evaluering anlagt et processuelt blik på tre delprocesser, der er centrale for at have hjulpet med at strukturere blikket på, hvad der virker og ikke virker – de tre delprocesser i gruppefrivillighed er: a) Før: Rekruttere og motivation til at deltage b) Under: Fastholde og drive forløb med gruppefrivillige og c) Efter: Afslutte forløb med feedback og læring.

Kvalitative data	Datagrundlag
Par-interview eller gruppeinterview med 5 unge i hver by	<ul style="list-style-type: none">• 2 interviews med 5 unge fra Esbjerg• 3 interviews med 7 unge fra Greve• 4 interviews med 16 unge fra Bornholm• 5 interviews med 15 unge fra København• 1 interview med 1 ung fra Randers
Semistrukturerede interviews med skoler, frivilligcentre og foreninger	<ul style="list-style-type: none">• 6 interviews med undervisere/ledelse fra skoler• 4 interviews med frivilligcentre
Observation og deltagelse	<ul style="list-style-type: none">• 10 interviews med foreninger/institutioner• 5 Observationer og deltagelse
Løbende tjek ind med de unge frivillige	<ul style="list-style-type: none">• Lokale projektledere fra frivilligcentre har tjekket ind med frivillige
Logbøger fra lokale projektledere i frivilligcentre	<ul style="list-style-type: none">• 5 logbøger udfyldt løbende og genlæst ifm. Evalueringsworkshops.
Afslutningsworkshops med frivillige	<ul style="list-style-type: none">• Afslutningsworkshops med unge frivillige med øvelser for at skabe refleksion over egen læring og opnåede kompetencer.
Evalueringssmøder med undervisere og foreningskoordinatorer	<ul style="list-style-type: none">• Frivilligcentre har løbende være i dialog med og evalueret med lokale samarbejdspartnere
Evalueringsworkshop med koordinatore fra frivilligcentre	<ul style="list-style-type: none">• 7 workshops afholdt med forskellige foki såsom 'Forandringsteori', 'Rekruttering og motivation af unge', 'Rekruttering og samarbejde med skoler', 'Rekruttering og samarbejde med foreninger' etc.
Presseomtale og digital kommunikation	<ul style="list-style-type: none">• 3 artikler i lokalaviser, 1 radioindslag og 1 tv-indslag i lokal-tv.• 1 artikel i Altinget.dk• Kommunikation og omtale på sociale medier

Kvantitative data	Datagrundlag
Spørgeskema blandt unge frivillige	<ul style="list-style-type: none">• 100 besvarelser fra unge frivillige, der har deltaget i projektet
Løbende registrering og optælling på deltager- og aktivitetsniveau	<ul style="list-style-type: none">• Se optælling under 'Projektet i tal'